

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SUNDBY GYMNASIUM

1922—23.

EFTERRETNINGER
OM
SUNDBY GYMNASIUM
FOR
SKOLEAARET 1922—23
VED
VILHELM RASMUSSEN

KØBENHAVN
TRYKT HOS J. D. QVIST & KOMP. (EJNAR LEVISON)
1923

SUNDBY GYMNASIUM

dimitterer iaar sit første Hold Studenter, der alle er af den mat.-naturv. Retning.

I Foraaret $\frac{1}{4}$ 1919 blev Skolen, der tidligere hed „Sundby højere Almenskole“, overtaget af Københavns Kommune og fik det officielle Navn: „Københavns kommunale Fællesskole i Sundbyerne“. I 1920 optog Skolen sin første Gymnasieklasse, der dels bestod af Elever fra Skolens Realklasse og IV Mellemskoleklasse dels af Elever fra kommunale Melemskoleklasser; og efter at Skolen i Jan. 1923 har faaet meddelt Dimissionsret, blev den Gymnasium d. $\frac{1}{4}$ iaar.

Skolen har Fællesundervisning for Drengene og Piger fra I. Underklasse til II. Gymnasieklasse; derimod er der ingen kvindelige Elever i den nuværende III. G.

Gymnasiets Undervisning.

Den store Skolekommission har nu endt sit omfatterde Arbejde, og Forslag med Betænkninger er tilgængelige for Offentligheden. Diskussionen kan begynde.

For Gymnasiets Vedkommende er Forslagene til Forandringer dog ikke store, selv indbefattet den Ændring, der vil følge af, at Mellemkoleeksamen ophæves, og at den egentlige Gymnasieundervisning begynder allerede i Elevens 14 Aars Alder og varer 4 Aar. Men der er i Forslaget til Gymnasiernes Ordning, i § 3, indskudt en Sætning, som kan faa dybt indgribende Betydning, dersom Skolernes øverste Administration vil tage tilbørligt Hensyn til den.

Denne Sætning, hvori det hedder: „idet der lægges den størst mulige Vægt paa Elevernes Selvvirksomhed“, genfindes i samtlige Forslag vedrørende Undervisning og betegner en Tendens, som Skolekommissionen har ønsket skulde være fremtrædende i al offentlig Skoleopdragelse lige fra det første Aars Begynderundervisning til Afslutningen foran Studentereksamen. Men naturligvis maa den antydede Tendens give sig noget forskellig Udslag i Praksis efter Elevernes Alder og Modenhed.

En fælles Virkning er dog uundgaaelig, saafremt der skal lægges behørig Vægt paa Elevernes Selvvirksomhed. Dette *kan* nemlig ikke ske, uden at Stofmængden begrænses, for at der kan vindes Tid til Førstehandsarbejde. Men i Gymnasieklasserne trænges der ogsaa paa visse Omraader i høj Grad til en saadan Beskæring af det overvældende Stof.

I Grunden er nogle Fags Omfang i det nuværende Gymnasium i Strid med Aanden i Almenskoleloven af 1903 og de til den knyttede Anordninger m. m.

Ved Loven af 1903 tilsigtede Lovgivningsmagten ikke blot at komme længere bort fra den klassiske Dannelse, men ogsaa at omforme Skolens Arbejdsmaade saaledes, at Eleverne blev i højere Grad opdragte til selvstændigt Arbejde. Det var paa en Maade en Bestræ-

belse i „klassisk“ Retning, samtidig med at man begrænsede de klassiske Sprogs Raaderum. Man sagde indirekte med *Comenius*: „Først da træder man i de gamle vises [o: Grækernes] Fodspor, naar man gaar til Tingene selv.“ Ud fra denne Betragtning taler Lovens § 3 om „en fortsat højere *Almenundervisning*, som tillige afgiver det nødvendige Grundlag for videregaaende Studier“, og det kræves i Tilslutning her til i § 8, at Eleverne ved Afgangsprøverne skal vise, at de har naaet „den *aandelige Modenhed* og tilegnet sig den Kundskabsfyldte, der er sat som Undervisningens Maal.“

I Anordningen af $1/12$ 1906 kommer Ønsket om at fremme Elevernes Selvvirksomhed tydeligst frem i Bemærkningerne angaaende Engelsk og Tysk paa den nysproglige Linie, i hvilke det hedder: „Endvidere skulle Eleverne *selvstændigt*, kun med Vejledning af Læreren for de vanskeligste Steders Vedkommende, have læst og opgivet et enkelt Værk (paa 2 à 300 Sider) af en af det 19 Aarhundredes prosaiske Hovedforfattere.“

I Bekendtgørelsen af $4/12$ 1906 træder Tendensen i Retning af Elevernes Førstehaandsarbejde allerede frem i Vejledningen angaaende Religion, idet det anbefales at lægge Vægt paa „Bibelkundskab“, som formentlig først og fremmest skal erhverves ved Læsning i Bibelen. Det maa være Meningen med, at „Læreren begynder med at *gennemgaa* et af de tre første Evangelier med Eleverne.“

Langt stærkere fremtræder dog Tendensen i Retning af Selvvirksomhed i Vejledningen angaaende Dansk med den stærke Betoning af Litteraturlæsning paa Bekostning af Litteraturhistoriens Andehaandsmeddelelser; og den kommer udpræget frem angaaende Oldtidskundskab, idet det udtrykkelig betones, at Eleverne selv skal læse Oversættelser af Hovedværker af den græske og latinske Litteratur.

Med Hensyn til Geografi og Naturhistorie stilles der Krav om, at Undervisningen skal være „saa anskuelig som muligt“: men stærkest kommer Kravet om Førstehaandsarbejde frem ang. Kemiundervisningen, der saa vidt mulig bør „grundlægges paa Eksperimentet“, idet det videre hedder: „Heldigst er det, at Forsøgene i saa stor Udstrækning som muligt udføres af Eleverne selv I Almindelighed kan det anbefales, at hvert nyt Afsnit, som tages op til Behandling, altid først gennemarbejdes af *Eleverne* selv. Stoffet gennemgaaes da paa Grundlag af de Resultater, som Eleverne selv have

faaet, og demonstreres yderligere ved Lærerens Eksperimenter". Dette er den bedste Vejledning saa vel i Anordningen som Bekendtgørelsen; og den øverste Administration burde have sørget for, at lignende Synspunkter var bleven fastslaaet for en Række andre Fag.

En umiskendelig Tendens til at komme bort fra den gamle Latin-skoles alt for intensive Stofophobning ved Hjælp af Andenhaandsmeddelelser er der altsaa allerede i 1906; og der er ikke siden gjort Tilbageskridt fra den øverste Administrations Side. Alligevel er Undervisningen i Gymnasiet langt fra tilfredsstillende; og det kommer dels af, at de ovenfor citerede Vejledninger ikke gaar vidt nok i Retning af at anbefale Elevernes Selvvirksomhed, dels af, at de Lærebøger, der er skrevne, gennemgaaende er alt for omfattende, saa Læreren ikke *kan* skaffe Eleverne Tid nok til Førstehaandsarbejde, med mindre han er dristig nok til at forbigaa adskilligt i Lærebøgerne.

Som Eksempel vil jeg tage mit eget Fag: *Naturkundskab*. Ganske vist har jeg endnu ikke undervist i Faget, det har Arbejdet i den store Skolekommission hindret; men ved at følge Undervisningen og studere Lærebøgerne, er jeg kommen til det Resultat, at der indrømmes Læreren alt for lidt Tid til at sætte Eleverne i Gang med selvstændigt Arbejde.

En meget benyttet Lærebog i *Fysiologi*, hvis videnskabelige Værdi alle maa anerkende, forekommer mig alt for omstændelig og fuld af unyttige Enkeltheder, mangelfuld med Hensyn til rent pædagogiske, livsvigtige Vejledninger og helt svigtende paa et enkelt saare vigtigt Omraade. For dem, der skal være Læger, er Detailkundskaberne alligevel alt for ringe; og for dem, der skal i andre Virksomheder, er en umaadelig Mængde Detailler fuldkommen overflødige. Til Gengæld vilde visse opdragende Bemærkninger have været i høj Grad ønskelige.

Der er m. H. t. Fysiologi især fire Omraader, paa hvilke den Enkelte kan gribe ind i sin Livsførelse, naar han vil følge Erfaringen angaaende, hvad der er forstandigt. Det er Fordøjelsen, Aandedrættet, Anstrængelse og Overanstrengelse og den seksuelle Hygiejne. Men i den meget indgaaende Fremstilling af Fordøjelsen er det f. Eks. blot konstateret, at Tygningen fremmer Fordøjelsen; der er ingen direkte Formaning ang. grundig Tygning. Heller ikke i Afsnittet om Aandedrættet findes der nogen direkte pædagogisk Vejledning hverken ang. Ventilation af Opholdsrum, Opfordring til at

søge ud i frisk Luft eller Indøvelse af dybe Aandedrag. Det er helt overladt Eleverne selv, evt. med Lærerens Hjælp, at udnytte Kundskaberne i deres personlige Livsførelse. Men hvor mange gør det? Der er intet i Vejen for, at Eleverne kan tilegne sig en umaadelig stor, men død Viden, medens omvendt forholdsvis faa Kundskaber, der blev omsat i Livspraksis, kunde være overmaade værdifulde. Anstængelse og Overanstængelse er slet ikke nævnt, skønt der dog er en naturlig Grund til det i Omtalen af Nervefysiologi og Muskel-fysiologi, og unge Mennesker nok kan behøve Vejledning paa dette Omraade. Mest af alt forekommer det mig dog uheldigt, at Bogen ikke giver en samlet Fremstilling af den seksuelle Fysiologi med sagkyndig Vejledning. Fraset nogle Bemærkninger om Kønskirtler-nes indre Sekretion er der ikke et Ord. Befrugtningsfænomenet læ-res ganske vist i Biologi; men der kunde sikkert forbigaa adskilligt i Fysiologien for at give Plads til en Fremstilling af Kønslivets Fysio-logi. Værst er dog Bogens *Udførlighed*, fordi denne hindrer, at Ele-verne selv kommer til at eksperimentere.

Med Hensyn til Omfang lider *Geologi* og *Geografi* af samme Fejl som Fysiologien; og for dette Fags Vedkommende er Fejlen nok saa beskæmmende. Fysiologien *kan* dog direkte udnyttes i den Enkeltes Livsførelse. *Geologi* og *Geografi* er derimod i udpræget Grad Dan-nelsesfag. Meget faa Elever faar *direkte* Nytte af deres Viden. Der-imod kunde Arbejdet med Erhvervelsen af Viden være i høj Grad udbyttegivende. Men hvorledes skal der blive Tid til det, naar en saa umaadelig tyk Bog skal gennemgaas. I det kommende Gymna-sium bør Stofmængden i høj Grad beskæres.

Mest beskedne har *Biologerne* været; og saa vidt jeg kan se, kan Eleverne nok faa Lejlighed til Selvstudium i Biologi, især dersom der kunde benyttes lige saa meget Undervisningstid til denne Side af Naturkundskaben som til Fysiologi og Geologi med Geografi.

Et andet Fag, der trænger til Begrænsning af Stofmængden, er *Historie*. Selv om der — naturligvis — er en stor Dannelsesværdi i Oldtidens og Middelalderens Historie, er der ingen Grund til at give den en saa omstændelig Behandling; og Bøgerne er i det hele alt for omfangsrige og kan udmærket godt beskæres, saa Læreren vinder Tid til at uddybe de historiske Erfaringer, især ved Samtale med Eleverne. Saa vidt jeg kan dømme, er man tilbøjelig til enten at forfalde til den Yderlighed at drive for meget Lektielæsning for at faa det store Stof tilegnet eller til alt for energisk at holde Foredrag

for at indprente Synspunkter. Det vilde være meget mere udviklende for Eleverne, dersom de fik rigelig Tid til i Samtale med Læreren at tilegne sig Forstaaelse af Historiens Aarsagsforhold, for saa vidt de er paaviselige og ligger indenfor Elevernes Fatteevne.

Ogsaa *Fysik og Kemi*, navnlig det sidste, er paa den mat.-naturv. Linie alt for omfangsrige Fag.

Hvad skal dog unge Mennesker med en saa uhyre kemisk Indsigt? Skal de være Ingenjører, forslaar den alligevel ingen Ting, heller ikke, hvis de skal være Læger eller Naturforskere. Baade paa Polyteknisk Læreanstalt og Universitetet stilles der ganske anderledes omfattende Krav. Hvad der har Betydning for alle, er derimod den selvstændige Eksperimenteren og den *derved* vundne kemiske Viden. Man burde ikke kræve stort mere Stof end det, Eleven selv kan eksperimentere sig til. Resten maa de højere Læreanstalter besørge.

Fysikken stiller det sig vel nok noget anderledes med, fordi Læreanstalten med rette gaar ud fra, at Studenterne har et vist elementært Stof inde og bl. a. sikkert kender de fysiske Enheder. Men der forlanges alt for megen færdig Viden, og det frister Læreren til at stryge Eksperimenter til Fordel for Teori og giver ikke Eleverne den nødvendige Tid til Eksperimenteren. I Gymnasiet burde Eleverne først ved egne Eksperimenter gennemgaa den elementære Fysik, — for saa vide de ikke har gennemeksperimenteret dem i Mellemskolen —, og derefter alt det i „Gymnasie-Fysikken“, som de kan erfare ved egne Eksperimenter. Det vilde give langt dygtigere *Studerende* end de tungt belastede Teoretikere, der ikke rigtig er paa det rene med, hvad al Teorien skal anvendes til.

Om andre Gymnasiefag kan der antagelig fremsættes lignende kritiske Bemærkninger som ovenstaaende; men jeg har villet begrænse mig til de Fag, der staar mig nærmest, for at gøre Begyndelsen med mit eget. Det nye Gymnasium bør endnu stærkere end det nuværende lægge Vægt paa den evneudviklende Side af Opdragelsen, selv om det koster adskillig færdig Viden.

Lærerpersonalet.

	Ansættelsesaar ved Skolen
<i>Balslev, C. F.</i> , cand. mag.	1920
Fru <i>Brest Nielsen, Oda</i> , eks. Lærerinde	1915
Frk. <i>Christiansen, Ida</i>	1911
Frk. <i>Clausen, Christine</i> , Adjunkt, Inspektrice	1909
Fru <i>Hansen, Engeline</i>	1909
Frk. <i>Hansen, Ingeborg</i>	1909
<i>Hansen, Morten</i> , eks. Lærer	1909
<i>Hansen, N. A.</i> , eks. Lærer	1917
Frk. <i>Hattensen, Mary</i> , Adjunkt	1909
<i>Klauman, K. de</i> , Cand. phil.	1909
<i>Knudsen, Aage</i> , eks. Lærer	1922
<i>Lieberkind, C. Fr.</i> , Organist	1915
Frk. <i>Madsen, H.</i>	1909
Frk. <i>Madsen, M. Dalsgaard</i> , eks. Lærerinde	1921
Frk. <i>Mortensen, Camilla</i>	1909
<i>Nielsen, Chr.</i> Adjunkt	1917
<i>Nielsen, Willy</i> , eks. Lærer, stud. mag.	1918
Fru <i>Olsen, Karen</i>	1909
<i>Philipsen, K. E.</i> , Adjunkt	1917
<i>Pio. Jul. V.</i> , Lektor	1912
Fru <i>Saabye, Laura</i> , eks. Lærerinde	1915
<i>Saaby, Rich.</i> , eks. Lærer	1916
<i>Salto, Jérôme</i> , cand. mag.	1917
<i>Schiødte, J. C.</i> , Adjunkt	1912
Frk. <i>Schrayh, Ellen</i> , eks. Lærerinde	1909
<i>Vilhelm Rasmussen</i> , Rektor	1919

Den mundtlige Aarsprøve.

II. G.

Lørd.	d. 16.	Juni Kl.	9:	Matematik.
Mand.	d. 18.	— —	11:	Fysik-Kemi.
Torsd.	d. 21.	— —	2:	Fransk.
Fred.	d. 22.	— —	2:	Hist. o. Oldt.
Lørd.	d. 23.	— —	2:	Dansk.
Tirsd.	d. 26.	— —	12:	Tysk.
Onsd.	d. 27.	— —	12:	Naturk.

I. G.

Tirsd.	d. 19.	Juni Kl.	9:	Matematik.
Onsd.	d. 20.	— —	9:	Fysik o. Kemi.
Torsd.	d. 21.	— —	2:	Dansk.
Fred.	d. 22.	— —	2:	Fransk.
Lørd.	d. 23.	— —	2:	Naturk.
Tirsd.	d. 26.	— —	12:	Historie.
Onsd.	d. 27.	— —	9:	Tysk.

III. Ml. A.

Onsd.	d. 20.	Juni Kl.	12:	Matematik.
Torsd.	d. 21.	— —	2:	Naturhist.
Fred.	d. 22.	— —	9:	Engelsk.
Lørd.	d. 23.	— —	2:	Tysk.
Mand.	d. 25.	— —	12:	Geografi.
Tirsd.	d. 26.	— —	12:	Kemi.
Onsd.	d. 27.	— —	1:	Historie.

III. Ml. B.

Onsd.	d. 20.	Juni Kl.	2:	Matematik.
Torsd.	d. 21.	— —	10:	Tysk.
Fred.	d. 22.	— —	12:	Historie.
Lørd.	d. 23.	— —	12:	Naturhist.
Mand.	d. 25.	— —	1½:	Kemi.
Tirsd.	d. 26.	— —	9:	Geografi.
Onsd.	d. 27.	— —	12:	Engelsk.

II. Ml. A.

Mand. d. 25. Juni Kl. 9: Dansk.
 — d. 25. — — 12: Regning.
 Tirsd. d. 26. — — 9: Tysk.
 Onsd. d. 27. — — 12: Naturhist.

II. Ml. B.

Mand. d. 25. Juni Kl. 9: Engelsk.
 — d. 25. — — 1: Naturhist.
 Tirsd. d. 26. — — 12: Dansk.
 Onsd. d. 27. — — 9: Regning.

I. Ml. A.

Mand. d. 25. Juni Kl. 9: Regning.
 — d. 25. — — 12: Engelsk.
 Tirsd. d. 26. — — 9: Naturhist.
 Onsd. d. 27. — — 12: Dansk.

I. Ml. B.

Mand. d. 25. Juni Kl. 2½: Naturhist.
 Tirsd. d. 26. — — 12: Regning.
 Onsd. d. 27. — — 9: Dansk.
 Torsd. d. 28. — — 9: Engelsk.

4. U. a.

Tirsd. d. 26. Juni Kl. 9: Dansk.
 Onsd. d. 27. — — 9: Historie.

4. U. b.

Tirsd. d. 26. Juni Kl. 9: Geografi.
 Torsd. d. 28. — — 9: Dansk.

3 U.

Onsd. d. 27. Juni Kl. 9: Dansk.
 Torsd. d. 28. — — 9: Naturhist.

2. U.

Onsd. d. 27. Juni Kl. 9: Dansk.

1. U.

Torsd. d. 28. Juni Kl. 9: Dansk.

IV. Mellemskoleklasse.

Censor.

Mandag	4.	Juni	Kl. 9	Dansk	Frk. <i>V. Petersen.</i>
Onsdag	6.	"	" 9	Historie	Hr. <i>Vilh. Larsen.</i>
Torsdag	7.	"	" 9	Tysk	- <i>Viceinsp. Karpf.</i>
Mandag	4.	"	" 4	Latin	} - <i>cand. mag. Lindholm.</i>
Lørdag	9.	"	" 4	Latin	
Lørdag	9.	"	" 9	Engelsk	- <i>Højlund.</i>
Mandag	11.	"	" 9	Naturhistorie	- <i>Hakon Jørgensen.</i>
Mandag	18.	"	" 9	Matematik	- <i>Arndal.</i>
Fredag	22.	"	" 8	Fysik	- <i>Lektor Matthiesen.</i>

III. Gymnasieklasse.

Torsdag	7.	Juni	Kl. 9½	Fransk	Hr. Lektor <i>H. Lund.</i>
Fredag	8.	"	" 8	Naturkundskab	- " <i>Stockmarr.</i>
Lørdag	9.	"	" 8	Kemi	- " <i>Hans Rasmussen.</i>
Mandag	11.	"	" 8	Dansk (14 Elever)	} Frk. " <i>Noack.</i>
Tirsdag	12.	"	" 8	Dansk (4 Elever)	
Torsdag	14.	"	" 1½	Tysk	Hr. " <i>Dietrich Petersen.</i>
Tirsdag	19.	"	" 8	Historie	- " <i>Lauritzen.</i>
Onsdag	20.	"	" 8	Oldtidskundskab	- <i>Adjunkt N. Jensen.</i>
Lørdag	23.	"	" 8	Fysik	- <i>Lektor Matthiesen.</i>
Tirsdag	26.	"	" 9	Matematik (9 Elever)	} - " <i>Pihl.</i>
Onsdag	27.	"	" 9	Matematik (9 Elever)	

Elevernes Forældre saa vel som andre, der interesserer sig for Skolens Undervisning, er velkomne til de mundtlige Prøver og den aarlige Udstilling af Elevernes Arbejder.

Onsdag d. 27. og Torsdag d. 28. Juni fremlægges Kl. 9—3 Pigeres Haandarbejde, Elevernes Tegninger, Eksamensstile o. a. i Gymnastiksalen og Sløjdarbejder i Barakken.

Fredag d. 29. Juni Kl. 10:

Sangprøve

for alle Klasser i Gymnastiksalen, hvorefter der gives Meddelelse om Elevernes Oprykning i nye Klasser.

Lørdag d. 30. Juni Kl. 11:

Afslutning

for Dimittenterne fra III. Gymnasielklasse og IV. Mellemskoleklasse.

Det nye Skoleaar

begynder Onsdag d. 15. August Kl. 9.

Elever til 1. Underklasse i Skoleaaret 1924—25 indskrives Torsdag d. 16. August Kl. 1—2, dog med det Forbehold, at Underskolen maaske nedlægges.

Danseundervisningen

for Skolens Elever begynder i Oktober evt. i September og varer til Slutningen af Marts. Undervisningen ledes af Frk. *Paul-Petersen*, der udpeger Danselærerinden; og Børnene deles i Hold efter deres Dygtighed. Betalingen er 4 Kr. pr. Md., for Søkende Moderation. Et eventuelt Overskud anvendes til Skolens Udsmykning.

Sidste Vinter deltog c. 100 Børn under Ledelse af Frk. *Scharff*, og Undervisningen sluttede med et gratis Afdansningsbal paa Skolen.